

Szakmai indoklás

a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma Települési könyvtárak szakmai eszközfejlesztése, korszerűsítése 204105/312 altéma számú A2022/N5565 azonosítóval benyújtott pályázathoz

Gyomaendrőd lakossága fogyatkozó létszámú, jelenleg ~13500 fő. A város legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat, főként mezőgazdasági vállalkozások működnek, kisebb ipari cégek is megtalálhatók. 2 bölcsőde, 5 óvoda, 3 általános iskola és 2 középiskola is működik. A Határ Győző Városi Könyvtár 2008-ban az endrődi és a gyomai könyvtárak egyesítésével jött létre, 2013-ig két telephelyen működött. Ekkor a fenntartó a két városrész közé telepítette a könyvtárat, a polgármesteri hivatal épületébe, költség- és létszámcsökkentést írva elő. A látogatottsági adatok drasztikus visszaesése, valamint a lakosság állandósult panaszai miatt (nehezen elérhető a könyvtár), a fenntartó már 2014 végén eldöntötte, hogy a könyvtár új helyre költözik, illetve hogy ismét két könyvtár lesz Gyomaendrődön, ismét jól megközelíthető, az iskolákhoz, óvodákhoz közel, „látótávolságba” kerülnek.

A fenntartó önkormányzat elvárása az volt a könyvtár felé, hogy növelje a látogatottságot, tegye ismert, elfogadott és újra népszerű intézménnyé a lakosság körében. A könyvtár 2014-től készült a minősített könyvtári cím elnyerésére. Az ekkor megfogalmazott értékrend, jövőkép és küldetésnyilatkozat, majd az erre épülő stratégiai terv is tartalmazta a jól megközelíthető helyen lévő új könyvtárápület igényét. Az új épület 2017-ben megvalósult. A Határ Győző Városi Könyvtár 2018-ban Minősített Könyvtár címet nyert.

2017-re rendeződött az önkormányzati tulajdonú épület sorsa, amelyet a könyvtár székhelyének szántak. Ekkor jelentős felújítást, átalakítást végeztek az épületen:

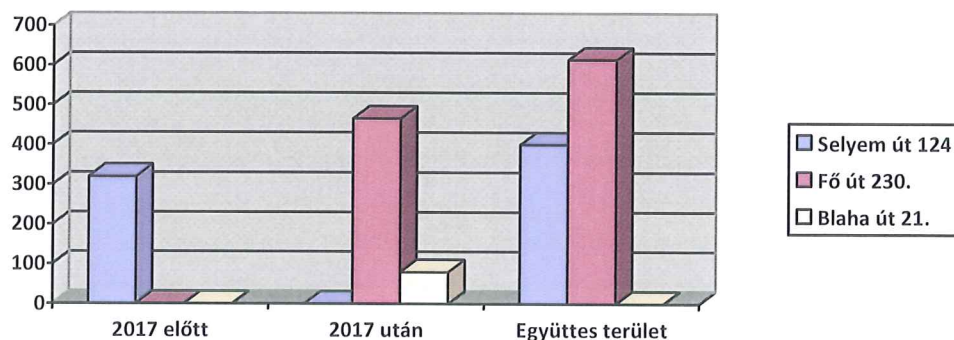
- korszerűsítésre, felújításra került az elektromos és a fűtési hálózat
- a több helyiségből álló épületben nagyméretű olvasótér került kialakításra
- galériaszint került kialakításra
- mozgáskorlátozott feljáró készült
- mozgáskorlátozottak részére mosdó/WC kialakítása történt
- kialakításra került a dolgozók szociális részlege
- raktárak kerültek kialakításra
- épületen belül teljes vakolat felújítás történt
- részbeni burkolatcsere történt
- teljes festés történt
- a Blaha u 21. alatti Szent Antal Népház földszintjén került kialakításra fiókkönyvtár: ahol vakolatjavítás és festés volt.
- bútorgyűjtés is történt:
  - gyermekbútorok: üléspárnák, kis székek asztallal és szőnyegek
  - az olvasóterembe olvasói székek, fotelek és kisasztalok

- a felnőtt részlegben középpolcok
- a gyermekrészlegben a galéria mellvédkorlátja úgy került kialakításra, hogy faltól-falig 3 soros, nyitott polccal rendelkezik, könyvek elhelyezéséhez
- a fiókkönyvtárban 2 db számítógépes asztal, a gyerekrészleghez egyedi gyártású fa könyvespolcok, szőnyeg, gyerekbútor vásárlás történt
- ezek mellett a költözés költségeit is biztosította a fenntartó
- 2018-ban a fenntartó önkormányzat biztosította a Fő úti épület
  - klimatizáláshoz,
  - árnyékoló szalagfüggöny felszereléshez szükséges forrást
- 2018-ban a könyvtár többletbevételeiből
  - kialakított egy pelenkázó részt
  - a gyermekrészlegbe 3 db könyvkínáló doboz
  - a rendezvényekhez 2 db dobogót
  - az olvasótérbe könnyen mozdítható, 3 db virágtartót készíttetett

2017. augusztus 21-én nyitott a könyvtár a Fő út 230., a fiókkönyvtár a Blaha út 21. sz. alatt. A korábbi, Selyem út 124. alatti könyvtárépület megközelítőleg 400 m²-nyi területen működött, amelyből az olvasók által használt tér mérete 320 m² volt. A Fő út 230. alatt kialakított épület 524 m²-ből az olvasók rendelkezésére álló terület 466 m², amelyhez 58 m²-nyi raktár és szociális helyiség biztosított. A Blaha út 21. sz. alatti fiókkönyvtár területe 90 m², amelyből 80 m² áll az olvasók rendelkezésére, ehhez raktár és szociális helyiség is biztosított 10m² területen.

	2017- előtti			2017 utáni			Terület növekedés
	teljes terület	ebből olvasói	%	teljes terület	ebből olvasói	%	
Selyem út 124.	400	320	80 %				214 m ² , olvasói terület növekedés 226 m ²
Fő út 230				524	466	89 %	
Blaha út 21.				90	80	89%	

A könyvtári terület növekedése az önkormányzati fejlesztésnek köszönhetően

Az új épület beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Nagyon jól fogadták az olvasók a könyvtár visszaköltözését, valamint a fiókkönyvtár létesítését. Szeretik a tágas, világos, sok növényel díszített tereket. Értékelik, hogy a falakat helyi szerzők fotói, alkotásai díszítik.

	2012*	2013**	2014**	2015**	2016**	2017***	2018****
Személyes használat	22260	10412	12552	12101	10746	9862	18910
- rendezvényen résztvevők	934	647	2033	2420	4944	7674	8448
- könyvtárhasználók	13000	7893	8418	7773	4441	4517	9552

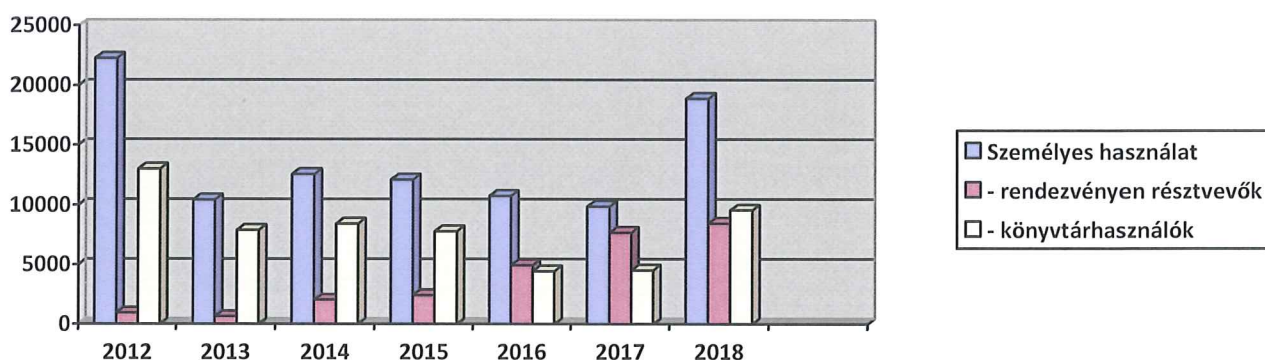
Látogatottsági adatok összehasonlítása

* A Selyem útra költözés előtt

** Selyem út 124. alatti működés

*** A költözés éve

****Fő út 230.

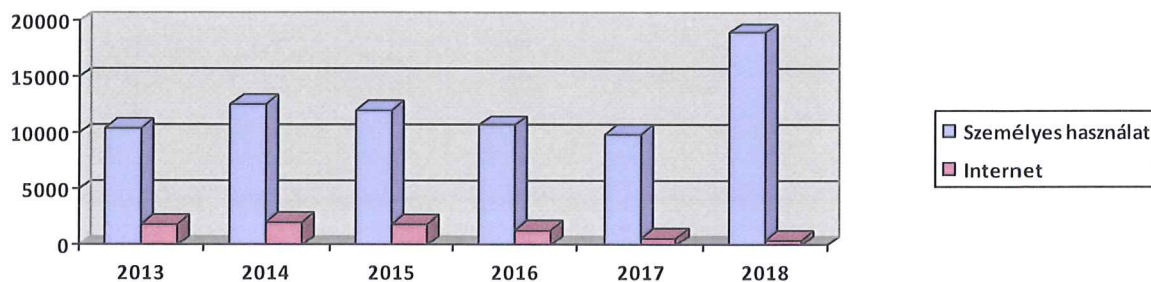

Látogatottsági adatok összehasonlítása

A látogatottsági adatokat vizsgálva kiderült, hogy drasztikusan, töredékére esett vissza a számítógép és internethasználat. Mivel ilyen arányú csökkenés a látogatottsági adatokban nem következett be, megállapítható, hogy a hagyományos könyvtárhasználat és a rendezvények miatti látogatás növekedett.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Személyes használat	10412	12552	12101	10746	9862	18910
- ebből internet	1872	2101	1908	1361	671	463

A személyes használat és az internethasználat néhány év összehasonlításában

A Fő út 230. alatti könyvtár előtérben a faliújságon elhelyezett alaprajz segíti az eligazodást. Friss, aktuális híreinket is itt olvashatják. A könyvtári térben, az ajtóhoz közel helyezkedik

el a kölcsönzőpult. A nagyméretű olvasóterben elegendő számú, de nem megfelelő minőségű asztal és szék áll rendelkezésre, kényelmes fotelok, dohányzó asztalok szolgálják az olvasók kényelmét. Az olvasóteremben a helytörténet egy része és szépirodalmi művek találhatók. A folyóirat-olvasóban az aktuális lapok mellett elhelyezésre kerültek a kölcsönözhető lapok példányai is. A könyvtár hátsó részében, népszerű olvasmányok, a tinik könyvei és felnőtt szakirodalmi részleg kapott helyet. A kölcsönzőpulttól jobbra helyezkedik el a számítógép-terem. Innen indul a galériára vezető lépcső. A galérián a gyerekek birodalmát alakítottuk ki: mese és ifjúsági irodalom, ifjúsági ismeretterjesztő művek itt találhatók. Itt alakítottuk ki a pelenkázó részt. Játékokkal is várjuk ifjú látogatóinkat. A könyvtárosok munkavégzését segíti a megfelelő szociális helyiség, az irattár, a helytörténeti raktár-iroda, valamint raktárhelyiségek.

Könyvtárunk kulturális tevékenysége jelentős a város életében, elmondható, hogy meghatározó intézménnyé váltunk. Rendezvényeink száma magas, sikeresek, színesítik városi kulturális életét. Változatos programjaink között mindig találni újat, amellett, hogy több évtizedre visszamenő, rendszeres programokat is megtartottunk. A rendezvények látogatottságának növekedése igazolja: jól döntöttünk, amikor ezt az utat választottuk a könyvtár látogatottsági adatainak növeléséhez. Oda-vissza ható jelentősége is van a rendezvényeknek: a könyvtár használói látogatják a rendezvényeket is, akik csak egy-egy rendezvény miatt jönnek be eleinte, a kellemes élmények hatására beiratkoznak, könyvtárhasználókká válnak. Ehhez viszont elengedhetetlenül szükséges volt az új épület, ahol a belső kialakítás során a legfontosabb cél az volt, hogy nagyméretű, rendezvények tartására alkalmas tér kerüljön kialakításra és vonzó környezet a gyermekek számára.

A bútorok a többszöri költözés során sérültek, különösen a polcok lábai, amelyeket javíttatni kellett, hogy biztonságosan használhatók legyenek. A könyvtári bútorok többségét 1977-ben kapta a könyvtár, jelentős vásárlások utoljára ekkor történtek, de vannak olyan asztalok, amelyeket már ekkor is használtak a könyvtár. A több évtizedes bútorok a gondos használat ellenére is elkoptak, anyagfáradás következett be. Az eltelt évtizedek alatt csak néhány célbútor került beszerzésre: DVD és CD elhelyezéséhez polc, számítógépes asztalok, folyóirattartó polcok. Bár a könyvtár összképe nagyon szép, a könyvtári polcok változatos méretben készültek, elhasznált állapotúak.

A pályázat segítségével szeretnénk megvalósítani:

- a kölcsönzőpult mögötti, szolgálati polcok cseréjét
- az olvasótermi asztalok cseréjét
- a folyóirat olvasóban meglévő 2 db polc mellé 1 db ugyanolyan méretű, anyagú új polc elhelyezését
- a felnőtt szakirodalmi részlegen a meglévő középpolcok cseréjét
- a gyermekrészleg fali polcainak cseréjét
- gyermekrészleg könyvkínáló polc kialakítását
- a gyermek rendezvényekhez használható padok cseréjét

A kölcsönzőpult mögötti fali polcok kopottságát (házilag) festéssel többször javítottuk. Mivel ezzel a látvánnyal találkozik legelőször a látogató, indokolt a cseréje. A folyóirat-olvasóban három állványon található folyóiratok. Ebből 2 db egyforma, a harmadik teljesen eltérő anyagú és méretű, az új polccal egységes, esztétikus látványt nyújtana. A felnőtt szakirodalmi rész szinteltolós részen található. Itt viszonylag kevesebb a falfelület, ezért az állomány egy része közép-polcokon van elhelyezve. A meglévő polcok méretük miatt rosszul használhatók, a polclábak előregekedtek, többször szorultak javításra, a balesetveszély elhárítása miatt. Az új polcok esztétikus látványt, jobb polckihhasználást, levegősebb teret eredményeznének. A számunkra legfontosabb gyermek és ifjúsági korosztály részére kialakított részlegen, a fali polcok cseréjével egységes, esztétikus, az adott helyet jól kihasználó polcrendszer jönne létre. Ide tervezünk két könyvkínáló polcot is elhelyezni: részben az új, részben az aktualitásokhoz köthető ajánlott könyvek kínálásához. A rendezvények nagy száma és sikeressége miatt nagyon sokat kell az olvasótermi asztalokat mozgatni. Jelentős súlyú és lapfelületük kopottsága miatt szeretnénk a jelenleg 3 fajta méretű, anyagú asztalokat egységes méretűre, anyagúra cserélni. A gyermek rendezvényeknél jól használhatók kispadjaink - amelyeket elhasználódott középpolcokból csináltattunk- is előregekedtek, az anyagfáradás miatt nem használhatók tovább.

A pályázati támogatás segítségével újabb, jelentős mérföldkő valósulhatna meg. A könyvtár belső képe egységesebbé, esztétikusabbá válna. Javulna a térkihasználás. A méretre készített polcok és egyéb berendezési tárgyak a használók komfortérzetét javítanák. Ez a fejlesztés segítené a könyvtár stratégiai tervében foglaltak színvonalas megvalósítását. Az új bútorok illeszkednek az utóbbi időben beszerzett bútorokhoz mind méretben, mind anyagukban, színükben.

Gyomaendrőd, 2019. augusztus 5.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető